

C/2024/1084

5.2.2024

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (Polska) w dniu 27 października 2023 r. – postępowanie karne przeciwko P.B.

(Sprawa C-646/23, Lita ⁽¹⁾)

(C/2024/1084)

Język postępowania: polski

Sąd odsyłający

Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie

Strony w postępowaniu głównym

P.B., Prokuratura Rejonowa w Lublinie

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej („TUE”) oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej („Karta”) w związku z przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym ⁽²⁾ (dalej: „dyrektywa”) należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisowi krajowemu takiemu jak art. 13, a także art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, który przewiduje przejście z mocy prawa w stan spoczynku sędziego rozpoznającego apelację w sprawie podlegającej przepisom dyrektywy, w sytuacji, w której (I) przepis ten został tak skonstruowany, że dotyczy tylko jednego spośród wszystkich czynnych sędziów, (II) przepis ten nie obejmuje znajdujących się w analogicznej sytuacji prokuratorów, mimo że w dotychczasowym stanie prawnym prokuratorzy i sędziowie znajdujący się analogicznej do sędziego rozpoznającego apelację sytuacji traktowani byli tak samo, (III) ustawa, w której przepis ten zawarto, nie dotyczy ustroju sądów, lecz zupełnie innej materii, a jej uzasadnienie nie wyjaśnia w żaden sposób przyczyn wprowadzenia tego przepisu, nie wskazuje na żaden ważny interes publiczny, któremu jego wprowadzenie miałyby służyć, ani nie uzasadnia przyczyn, dla których jego wprowadzenie jest proporcjonalne do tych celów, oraz (IV) ani przepis ten, ani żaden inny przepis prawa krajowego nie przewiduje możliwości rozpoznania przez sąd ani żaden inny organ odwołania ani żadnego innego środka prawnego sędziego, którego przepis ten dotyczy, w celu weryfikacji zasadności jego przeniesienia w stan spoczynku ani zgodności tego przepisu z przepisami krajowymi wyższego rzędu lub przepisami prawa unijnego lub międzynarodowego?
- 2) Czy dla odpowiedzi na pytanie 1 ma znaczenie okoliczność, iż sędzia, którego dotyczy wspomniany tam przepis prawa krajowego, był wcześniej, z uwagi na swoją działalność służącą ochronie niezależności sądów i niezawisłości sędziów, poddawany represjom ze strony władzy wykonawczej, która podejmowała próby jego przeniesienia w stan spoczynku na podstawie obowiązujących wcześniej przepisów, a wspomniany przepis prawa krajowego został uchwalony wobec niepowodzenia tych prób? Czy dla odpowiedzi tej ma znaczenie okoliczność, iż w ocenie sądu odsyłającego przepis ten nie służy realizacji żadnego ważnego interesu publicznego, lecz ma charakter represyjny?

⁽¹⁾ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa, która nie odpowiada rzeczywistej nazwie żadnej ze stron postępowania.

⁽²⁾ Dz. U. 2016, L 65, s. 1

- 3) Czy art. 19 ust. 1 zdanie drugie TFUE, art. 47 Karty, art. 2 i art. 4 ust. 3 TUE oraz zasady pierwszeństwa prawa Unii i skutecznej kontroli sądowej należy, w świetle wyroku TSUE z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie C-432/05 *Unibet*, interpretować w ten sposób, że sąd, w którego skład wchodzi sędzia, o którym mowa w pytaniach 1 i 2, jest uprawniony do zawieszenia z urzędu stosowania przewidującego jego przejście w stan spoczynku przepisu prawa krajowego, o którym mowa w pytaniu 1, i do dalszego orzekania w tej i innych sprawach do czasu uzyskania odpowiedzi od TSUE, o ile uznaje, że jest to niezbędne, aby zawisła przed tym sądem sprawa została rozstrzygnięta zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa Unii?
 - 4) Czy przepisy i zasady, o których mowa w pytaniu 3, należy interpretować w ten sposób, że w razie udzielenia przez TSUE, przy uwzględnieniu okoliczności wskazanych w pytaniu 2, pozytywnej odpowiedzi na pytanie 1, przewidujący przejście przez sędziego w stan spoczynku przepis prawa krajowego, o którym mowa w tym ostatnim pytaniu, nie może być stosowany, a sędzia nie przechodzi w stan spoczynku, chyba że istnieje po temu inna podstawa prawna?
-